

BOBO JELČIĆ, *GOVORI GLASNIJE*, RED. BOBO JELČIĆ, SK KEREMPUH, PREMIJERA 6. TRAVNJA

Suptilno rovarenje savješću

Nametanje stava i rješenja u svakom promišljenom čovjeku stvara bunt i odbojnost te mu ne bi trebalo biti mjesta nigdje, a posebice u kazalištu. Razloga je bezbroj, od činjenice da kazalište mora biti prostor kreativne polemike do toga da gotova rješenja nisu izvedbeno zanimljiva ni poticajna te im se rok trajanja poklapa s izlaskom gledatelja iz kazališta. S druge strane, njihovim mislima i tijelima dugo huče scenska pitanja omotana izvedbenim slojevima i velima. Prodorom kroz slojeve ona postaju gledateljevi osobni upitnici koji žude za odgovorima. Moć suptilnosti jako dobro poznaje Bobo Jelčić, koji kroz svoje projekte, prvo u tandemu s Natašom Rajković, potom samostalno, iskušava njezinu snagu na svim razinama – od dijaloga preko tjelesne komunikacije do vizualnosti predstave. Na taj način stvara prepoznatljive svjetove dubinski uronjene u društvo koje ih okružuje.

Novi Jelčićev projekt na najbolji mogući način stapa prepoznatljivu izvedbenu zaigranost i vrlo oštru kritiku današnjeg društva. Čini to višestrukim prepletanjem kazališne iluzije i stvarnosti koje se širi od miješanja stvarnih osoba, glumaca i likova do konstantnog prodora fikcije u fankciju i obratno. Ispod vela te igre teatra u teatru i s teatrom nalazi se nažalost vrlo aktualna priča o neprihvatanju manjina od strane većine. Početni impuls ne događa se ovdje niti je sveden tek na nacionalizam, već je pomaknut u susjednu Bosnu i Hercegovinu i prostor gole egzistencije – neuspjelu potragu za

Novi Jelčićev projekt stapa prepoznatljivu izvedbenu zaigranost i oštru kritiku društva

poslom. Tim odmakom autor je u gledateljima oslobodio kritičnost (lakše je kritizirati susjeda nego sebe), koja se u trenutku spoznaje da je BiH u nama i oko nas pretočila u samokritičnost od koje više nismo mogli pobjeći.

Branka je Srпкиnja koja zbog svoje „kri-ve“ nacionalnosti ne može naći posao u BiH te sreću potraži u Hrvatskoj. U normalnom svijetu to ne bi zvučalo paradoksalno, no u našem malom kutku već ta odluka izaziva osmijeh čuđenja. Em su burze rada pune, em je i ovdje „problematična“ manjina. No

to je tek prvi osmijeh koji skriva nelagodu i sram. U pokušajima rješavanja Brankina problema zdravim razumom, koji u svijetu paradoksa ne funkcionira te paradoksim koji postaju norma, Jelčić nas tjera da Brankine patnje omatamo smijehom, u koji se upleće i raste svijest o besperspektivnosti svih nas. Erupcija očajja i pratećega tihog srama događa se u trenutku kad nas Jadranka Đokić, koja tumači sebe, što tumači Branku, upita ima li ovdje mjesta za nju kao predstavnicu manjine. U objema izvedbama na kojima sam bio dočekala ju je ista

kukavna tišina. Ta šutnja praćena tipičnim zagrebačkim *ne-bi-se-štel-mešat*-stavom, jedan je od ključnih razloga mraka društva u kojem smo se našli, a koji je Jelčić odlično unio gledateljima u oči, stvorivši doslovan scenski mrak, konkretiziravši metaforu.

Jelčićev metateatarski svijet odlično su na sceni oblikovali Nikša Butijer, Marko Makovičić, Jadranka Đokić, Vilim Matula, Nina Erak-Svrtan, Petra Svrtan i Damir Poljičak. Makovičić je duhovitom rastrojenošću i hiperaktivnošću u monolozima i poigravanjima „privatnošću“ unosio injekcije gromkoga humora, dok je Butijer odlično plasirao i „ubadao“ replike. Petra Svrtan fino je gradirala igru od skrivenosti u trivijalnostima do pucanja, Matula i Nina Erak-Svrtan bili su zgodno paradoksalni kao odrasla djeca, a Poljičak uvjerljiv čovjek „koji zna ljude“. Jadranka Đokić fino se izvedbeno odmaknula, Branku (koja se nalazila u publici) pretočivši u sebe i sebe u nju te zadržavši dozu ozbiljnosti kao opreku svijetu koji je ne prihvaća lako.

Scenografija Miljenka Sekulića istodobno je stvarala obrise iluzije i razotkrivala je stvarnosnim elementima, odlično se ukloпивši u svijet predstave, dok su kostimi Ane Paulić bili zgodan temelj za Makovičićeva verbalna poentiranja. Zaključno, predstava *Govori glasnije* pokazala je da i u ovo vrijeme, koje mrzi slušati i razmišljati, kazalište ima načine da dopre do gledatelja, uvuče se u njega te da potihom huči i glasno buči.

IGOR TRETINJAK